2. Kommunicera och samråd

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Detta avsnitt poängterar hur viktig kommunikationen är för att lyckas med en utbrottsutredning. Här finns listat vem du behöver kontakta i olika lägen och vart du kan vända dig för stöd.

Huvudansvariga

Den kommunala kontrollmyndigheten och smittskyddsenheten.

Den kommunala kontrollmyndighetens ansvar

Smittskyddsenhetens ansvar

I vissa fall är i stället Livsmedelsverket eller länsstyrelsen ansvarig kontrollmyndighet.

Livsmedelsverkets ansvarsområden

Länsstyrelsens ansvarsområden

Steg i detta moment

- Samråd mellan kontrollmyndigheten och smittskyddsenheten.
- Kontakta verksamhetsutövaren.
- Kontakta andra berörda myndigheter i utredningssyfte samt för råd och stöd.
- Informera aktörer inom vården.
- Kommunicera med media.

Samråd mellan kontrollmyndigheten och smittskyddsenheten

Kontinuerlig kontakt mellan kontrollmyndigheten och smittskyddsenheten är oerhört viktigt för att ni ska lyckas väl i utredningsarbetet. Kontakta varandra direkt när ni misstänker ett utbrott av livsmedelsburen smitta. Samråd sedan under hela utredningsarbetet. Etablera tydlig ansvarsfördelning er emellan. Särskilt viktigt är detta i skeden där ni delar på ansvaret, exempelvis när personal som hanterar livsmedel ska skickas på provtagning. Om du som livsmedelsinspektör på kontrollmyndigheten bedömer eller rekommenderar att livsmedelspersonal bör lämna prov samråd omedelbart med smittskyddsenheten för beslut om provtagning.

Kontakta verksamhetsutövaren

Vid misstanke om dricksvattenburna utbrott ska kommunen omgående kontakta verksamhetsutövaren för vattenanläggningen.

Vad gäller övriga livsmedelsburna utbrott bör du som inspektör bedöma om livsmedelsföretagaren omgående ska kontaktas. Det kan förhindra att företaget fortsätter att servera misstänkta livsmedel och du kan upplysa företagaren om skyldigheten att spara livsmedelsprov. Men det kan också förekomma att livsmedlen kastas.

Kontakta andra berörda myndigheter

Den part som startat utredningen (kontrollmyndigheten eller smittskyddsenheten) behöver ifall det är aktuellt så snart som möjligt kontakta andra berörda myndigheter eller aktörer. Bedöm om det är nödvändigt att informera om utbrottet till din egen myndighet exempelvis även till politiker och kommunledning.

Tips! Lista de kontaktuppgifter som är aktuella för just din myndighet.

Kontaktuppgifter

Informera aktörer inom vården

Andra parter som smittskyddsenheten kan behöva kontakta:

- Aktuella vårdenheter för att informera om att personer kommer för provtagning. Meddela även vilka analyser som önskas.
- Mikrobiologiska laboratoriet för att informera ifall då de kan förvänta sig extra många prov.
- 1177 Vårdguiden för att få ut ett budskap till personer som ringer dit. De kan informera personer från ett visst område och med vissa symtom att ta kontakt med läkare och lämna prov.

Kommunicera med media

Vid vissa utbrott är det bra att tidigt förbereda information till media. Det kan handla om större utbrott som till exempel ett dricksvattenutbrott eller utbrott av allvarlig sjukdom så som infektion med ehec, salmonella eller listeria. Kontrollera vad som finns angivet i din myndighets lokala kommunikationsplan så att du vet vem som bör kontaktas och när samt hur information till massmedia ska gå till.

Tänk på detta:

- Ta kontakt med informationsansvariga på din myndighet så att de kan förbereda en pressinformation. Håll kontakt för att kontinuerligt kunna informera om händelsen.
- Utse en person att ta hand om frågor från media ifall informationsansvarig saknas.
- Det kan bli aktuellt att själv ta kontakt med massmedia. Det är en viktig kanal för information som kan skydda folkhälsan samt bidra till att allmänheten hör av sig.
- Ibland är det kommunala kontrollmyndigheten som sköter kontakten med media i ett visst ärende, ibland smittskyddsenheten och vid andra tillfällen kan det finnas anledning att båda informerar om samma händelse. Prata ihop er i förväg.
- Vid vissa utbrott kan det vara Folkhälsomyndigheten eller Livsmedelsverket som står för kontakten med media. Rådgör med dem om du är osäker vem som gör vad.

Vid ett dricksvattenutbrott, se till att verksamhetsutövaren och kontrollmyndigheten går ut med samma information. Det är bra att komma överens om vem som tar huvudansvaret för mediakontakterna.

Förbered dig inför en intervju

Skriv ett pressmeddelande

Senast uppdaterad 30 april 2026 Ansvarig grupp ROR_LH